

1. «Кітаби-Дада Қорғұд» дастанына қатыстыларды анықтаңыз.

1. Бұл махаббат хикаясы.
2. Батырлық эпос.
3. Араб тілінде жазылған.
4. Түрік тілінде сөйлейтін халықтың ескерткіші.
5. Әлем әдебиетінің сирек інжу-маржандарының бірі.
6. Оғыздардың тұрмыс-тіршілігін, ойлауын бейнелейді

- A) 2,4,1 B) 1,3 C) 2,5,1 D) 1,4 E) 2,4,6

2. Бұл елдің туы төртбұрышты көк түсті матадан тігілген. Тудың ортасында 32 жарық сәулесінен тұратын күн және оның астында дала қыраны, ал сол жағында ұлттық нақыштағы тік сызық бейнеленген. Күн, ұлттық нақыштар, жарық сәулелері мен қыран бейнелері алтын түсті. Көк – түріктілік, күн – тіршілік көзі, қыран – мал шаруашылығының белгісі. Біз қай елдің туы туралы айтып отырмыз?

- A) Қазақстан B) Түрікменстан C) Тәжікстан
D) Қырғызстан E) Татарстан

3. «Бабырнама» шығармасы қай жанрда жазылған?

- A) Естелік B) Энциклопедия C) Эссе
D) Монография E) Лесе драмасы

4. Мұхаммед пайғамбардың «Түрік тілін үйрен, оларда ұзақ күш бар» деген сөзімен басталатын бұл еңбектің авторы кім?

- A) Махмұд Қашқари B) Махтимгулудың Фарақи
C) Жалалуддин Мәңгуберді D) Низами Гянджави
E) Юнус Амре

5. Қандай оқиғаның нәтижесінде Босфор шын мәнінде Түркияның ішкі суларына айналды. Қара теңізге шыға алмайтын елдердің әскери кемелеріне бұғаздар арқылы өтуге тыйым салынды.

- A) Халықаралық Монтр конференциясы B) Мудрос бейбітшілігі
C) Трабзон конференциясы D) Мәскеу келісімі
E) Эрзинджан елді мекені

6. Джалали қозғалысына жатпайды:

- A) Шығыс Анадолы мен Османлы жаулап алған Әзірбайжан аумақтарында болды.
B) Сефеви мемлекетіне қарсы бағытталды
C) Феодалдық озбырлыққа, аяусыз қанауға қарсы бағытталды
D) Көтерілісші топтардың бірін халық батыры Короглы басқарды
E) I Шах Аббас Османлы мемлекетін Әзірбайжаннан ығыстыру үшін олардың билігін пайдалануға тырысты

7. «Манас» дастанындағы Қанікей қалай?

- A) Бұл идеалды әйел бейнесі B) Ол Манастың қызы
C) Ол жағымсыз кейіпкер D) Хизир – пайғамбардың өмірлік серігі
E) Жұмысты қарастырды

8. Орта Азиядан Анадолыға дейін созылып жатқан өлкедегі түркі халықтары арасында атағы шыққан, әділет символына айналған тұлға:

- A) Короглы B) Насреддин Қожа C) Оғыз хан
D) Селжұқ би E) Манас Батур

9. Орхон – Енисей ескерткіші:

1. Славян халықтарына жататын жазба дереккөз
 2. Осман империясы туралы жазба дереккөз
 3. Түркі халықтарына жататын жазба дереккөз
 4. Арабтардың Сасанидтерді жаулап алу кезеңіне жатады
 5. «Күл тигин» жазуының көлемі 71 мемориалдық жолға тең.
 6. Бұл ескерткіштің аты 12 ғасырдағы тарихшы Аладдин ата Мәліктің «Жувейнитарих-жахангуше» еңбегінде алғаш рет айтылады.
- A) 2.3.5 B) 3.5.6 C) 2.5.6 D) 5.6 E) 3.6

10. Ұлы Көшбасшы Гейдар Әлиевтің бірінші президенттігі кезінде түрік әлемінде болған тарихи оқиға (1993-1998 ж.)

- A) «Ортақ түрік тарихы» оқулығын дайындауды бастау
B) Жалпы білім беретін мектептерде «Ортақ түрік тарихы» пәнін оқыту туралы шешім қабылдау
C) Халықаралық Түрік академиясының құрылуы
D) Орта білім берудің мемлекеттік стандарты бойынша оқулықтарды жазу
E) 2014 жылғы саммитте «Ортақ түрік тарихы» пәні бойынша шешімді бекіту

11. «Кавказдың көркем ғибадатханасы», «Шығыс консерваториясы» атанған бұл қала өзінің табиғи сұлулығымен ғана емес, нағыз _____ болуымен де ерекшеленді.

- A) Мәдени орталық B) Шығыс қақпасы
C) Кавказдың көзі D) Кіші Венеция
E) Батыстың музыкалық бесігі

12. Хронологиялық ретті табыңыз:

1. Малазгирд шайқасының болуы
 2. Селжүктердің Бағдатқа кіруі
 3. Анкара шайқасы
 4. Данданақан шайқасының болуы
 5. Ұлы Селжүктер мемлекетінің пайда болуы
- A) 1, 2, 3, 4, 5 B) 5, 4, 2, 1, 3 C) 3; 4, 5, 1, 2 D) 2, 4, 5, 1, 3
E) 5, 3, 4, 2, 1

13. Бұрынғы КСРО және әлемде үлкен резонанс тудырған Олжас Сүлеймановтың шығармашылығы:

- A) Аз-Я
B) Дөңгелек жұлдыз
C) Мешін жылы
D) Саз кітап
E) Нұрлы түндер

14. Малазгирд шайқасы нәтижесінде селжұқтар мен Чалдыран шайқасы нәтижесінде османлылардың қол астына өткен аумақты анықтаңыз:

- А) Шығыс Анадолы В) Оңтүстік Кавказ С) Шығыс Иран Д) Араб Ирак
Е) Жерорта теңізінің шығыс жағалаулары

15. М.Қ.Ататүріктің мемлекетшілдік саясаты қандай мақсатқа бағытталды?

1. Шетелдік капиталдың белсенділігін шектеу
 2. Елдегі оккупация режимі жойылсын
 3. Ұлттық буржуазияның позициясын нығайту
 4. Мемлекеттің экономикалық, әлеуметтік және мәдени салаларға араласуын әлсірету
- А) 2,3 В) 1,3 С) 3,4 Д) 1,4 Е) 2,4

16. Себеп-салдар байланысы дұрыс берілген нұсқаны табыңыз:

	Себеп	салдары
1	Муданья келісіміне қол қою	Түркиядағы сұлтан патшалығының жойылуы
2	Мұстафа Кемал бастаған азаттық қозғалысының жеңісі	Лозанна конференциясында Түркияның тәуелсіздігі мен шекарасын тану
3	Түркиядағы халифаттың жойылуы	Араб мемлекеттерімен қарым-қатынастың бұзылуы
4	М.Камал басқыншыларды елден қуу	Антантаның «Шығыс мәселесін» де шеше алмауы
5	Саадабад пактіне қол қою	Екінші дүниежүзілік соғыс қарсаңында Түркияның бейтараптығын орнату

- А) 2.4.5 В) 2.3.5 С) 1.4.5 Д) 1.3.4 Е) 1.3.5

17. ТүріксоЙ ұйымына жатпайды:

- А) Ұйымның іргетасы 1992 жылы маусымда Стамбулда өткен алты түрік мемлекетінің мәдениет министрлерінің кездесуінде қаланды.
- В) Түрік мемлекеттерінің Мәдениет министрлерінің тұрақты кеңесі деп аталатын бұл ұйымға 1992 жылы желтоқсанда Бакуде өткен жиында ТҮРКСОЙ атауы берілді.
- С) Әзірбайжан мен Түркия басшылығының саяси ерік-жігерімен ашылған іс-шаралар нәтижесінде Әзірбайжан Республикасы халықаралық мәдени ынтымақтастық ұйымы ТҮРКСОЙ-дың негізін қалаушылардың бірі болды.
- Д) 1993 жылы 12 шілдеде Әзірбайжан мен түрік мемлекеттерінің өкілдері сегіз баптан тұратын «ТҮРКСОЙ ұйымының құрылымы мен жұмыс істеу принциптері туралы келісімге» қол қойды.
- Е) Саяси интеграция – ТҮРКСОЙ-дың негізгі құралдарының бірі, ал моральдық-гуманитарлық интеграция да маңызды бағыттардың бірі.

18. Түркі әлемінің көрнекті ойшылы, философы Юсиф Баласағұнның «Құтадғу білік» еңбегіне қатысы жоқ:

- A) Кітапта өз орнын тапқан барлық мәселелер 4 үлкен әрі берік негізге құрылған: әділдік; бақыт; ақыл-ой; үнемдеу және тағдыр.
- Ә) Шығармада Гүндөгду – әділдік, Айдолду – бақыт, Ойдулмус – ақыл, Одгурмус – тағдырдың символы.
- С) Шығарманың өн бойында барлық мәселелер түрік атауымен өрнектелген образдармен байланыстырылады
- D) Күннің пішіні мен жарығын өзгертпегені сияқты, Гүндөгдудың «нұры мен нұры» да өзгермейді.
- E) Шығармада билеуші мен қоғам, адам мен дүние, адам мен мәңгілік дүние мәселесі алға шығарылып, қоғамды әділетті басқару идеясы кеңейеді.

19. Түрік әлемінің көрнекті жазушысы Шыңғыс Айтматовтың әдебиет саласында психологиялық портрет шебері аталуының себебі неде?

- A) Шығармаларының кейіпкерлері рухани күшті, жанашыр, белсенді адамдар болды.
- Ә) Қарапайым өмірлік оқиғаны әлемдік деңгейге көтере білді, оған биік көзқараспен қарай білді.
- С) Ол суреттеген оқиғалардың философиясы мен мәнін көрді, көрсетті.
- D) Ол заманның өткір философиялық, этикалық және әлеуметтік мәселелерін қозғады
- E) Шығармаларында адам мінезінің сезімталдығын көркем бояумен шебер берген.

20. 20-ғасырдың 80-жылдары Қазақстандағы «Неведа-Семей» антиядролық қозғалысының саяси аренаға шығуы қазақ қоғамы дамуының жаңа кезеңін білдірді. Бұл қозғалысты кім басқарды?

- A) Көрнекті жазушы Олжас Сүлейменов
- B) Жас демократ Қайрат Рысқұлбеков
- С) Жазушы Шыңғыс Айтматов
- D) Саяси қайраткер С.Құбасов
- E) Бірінші хатшы Д.Қонаев

21. Дарданел шайқасына жатпайды ма?

- A) Осман мемлекетіне жататын бұғаздар стратегиялық тұрғыдан Антанта мемлекеттері үшін ең қолайлы мүмкіндік болып саналды.
- B) Бұғаздарды басып алу арқылы олардың мақсаты Германия мен Османлы Түркияны бір-бірінен оқшаулау болды.
- С) Мақсаттардың бірі Стамбулды алу арқылы Османлы Түркияның Қара теңіздегі билігін біржолата тоқтату болды.
- D) Ыстамбұлды алудың ең шынайы қақпасы болып табылатын Дарданел бұғазының қауіпсіздігі 1914 жылдың тамызында-ақ бақылауға алынды.
- E) Англия 1915 жылы 28 қаңтарда Осман империясымен соғысуға шешім қабылдады және бұл шешімге АҚШ қосылды.

22. Әзірбайжанда туып, Өзбекстанға жер аударылып, осында аты шыққан атақты жазушы кім?

- A) Мақсуд Шейхзаде Ә) Боту С) Абдулла Қадири D) Усман Насыр
- E) Халид Саид Ходжаев

23. Низами әдеби мектебінің ізбасары болған өзбек ақыны:

- A) Әлішір Науаи
- B) Ахмет Байтарсунов
- C) Юсиф Баласағұнлу
- D) Махмұд Қашқари
- E) Ахмет Ясауи

24. Қазақ әдебиетінің көрнекті классигі Абай Құнанбаевқа жатпайтын нұсқаны табыңыз:

- A) Қазақ халқының ұлттық-адамгершілік құндылықтарын ұлы мадақтаушы.
- B) Өмірінде, шығармашылығында әлеуметтік әділетсіздіктерге қарсы шықты.
- C) Көптеген лирикалық-сатиралық поэмалардың, бірқатар лиро-эпикалық поэмалардың, ағартушылық-реалистік поэмалардың авторы.
- D) Өлеңдерінде қиын да қажырлы өмірдің қиын көріністері көзге түседі.
- E) Фикһ (құқық), хадис ғылымдары мен шарифат ережелерін меңгеріп, аз уақыт ішінде көрнекті дін ғұламасы ретінде танылды.

25. Қазақтың көрнекті жазушысы, қоғам қайраткері Мұхтар Әуезовтің бай шығармашылығына байланысты нұсқаны анықтаңыз:

- A) Кеңес өкіметінің қысымының нәтижесінде оның 1928 жылы жазған «Хан Кена» пьесасы 1993 жылы ғана жарық көрді.
- B) Қазақ әдебиетін дидактикалық ағартушылық деңгейден ағартушылық-реалистік әдебиет дәрежесіне көтерді.
- C) «Ескендір», «Мақсуд», «Әзім әңгімесі» поэмаларының авторы.
- D) Хадис ғылымдары мен шарифат үкімдерін меңгеріп, аз уақыт ішінде көрнекті дін ғұламасы ретінде танылды.
- E) Көп жылғы тарихи-лингвистикалық зерттеулердің жемісі болып табылатын тарихи шығарманың авторы.

26. Хронологиялық ретін анықтаңыз?

- 1. «Манас» эпопеясы
 - 2. Короглы дастаны
 - 3. Дивани түрік кітабы
 - 4. «Кітаби-Дада Қорғұд» дастаны
- A) 4.1.3.2 B) 4.1.2.3 C) 1.4.3.2 D) 1.3.4.2 E) 3.4.1.2

27. Шушаның тарихы сәулет ескерткіштеріне жатады?

- 1. М.П.Вагиф кесенесі
 - 2. Шейх Нигаридің мазары
 - 3. Хуршуд бану Натава ескерткіші
 - 4. Гарапири пеші
 - 5. Панах ханның моласы
- A) 1,3 B) 2,4 C) 3,5 D) 1,4 E) 2,3

28. Кестедегі оқиғалардың жылдары ауысса, барлық берілген оқиғалардың хронологиялық ретін қалай дұрыс табуға болады?

1	Ататүріктің Анкарада жаңа парламент – Түркия Ұлы Ұлттық Мәжілісін құруы
2	Әзірбайжанның Мемлекеттік Елтаңбасын бекіту
3	Қазақстанның мемлекеттік тәуелсіздігінің декларациясы
4	Хиуа мен Шуша қалалары арасындағы «Бауырлас қалалар» туралы келісім Қол қою

- A) 2 вә 4 B) 1 вә 3 C) 2 вә 3 D) 1 вә 2
E) 1 вә 4

29. 15 ғасырдағы Осман империясы мен Тимуридтер мемлекеті тарихының ұқсас қыры:

- A) Олардың Орта Азияны жаулап алуы
B) Басқа мемлекетті құлату
C) Византия империясын тәуелді ету
D) Олар Ақ қойдан жеңілді
E) Ардебил әкімшілігін Сефевилердің бағындыруы

30. Келесі идеялар қолданылады:

1. Түркі әлемінің адамзат мәдениетіне берген көрнекті тұлғаларының ішінде атақты сопы ақын, ойшыл.
2. 63 жасында үйінің алдынан терең құдық қазады.
3. 1167 жылы қайтыс болды.

- A) Юнис Эмре B) Ахмед Йасауи C) Қожа Насреддин
D) Әлішір Науаи E) Махтимгулу Фараки